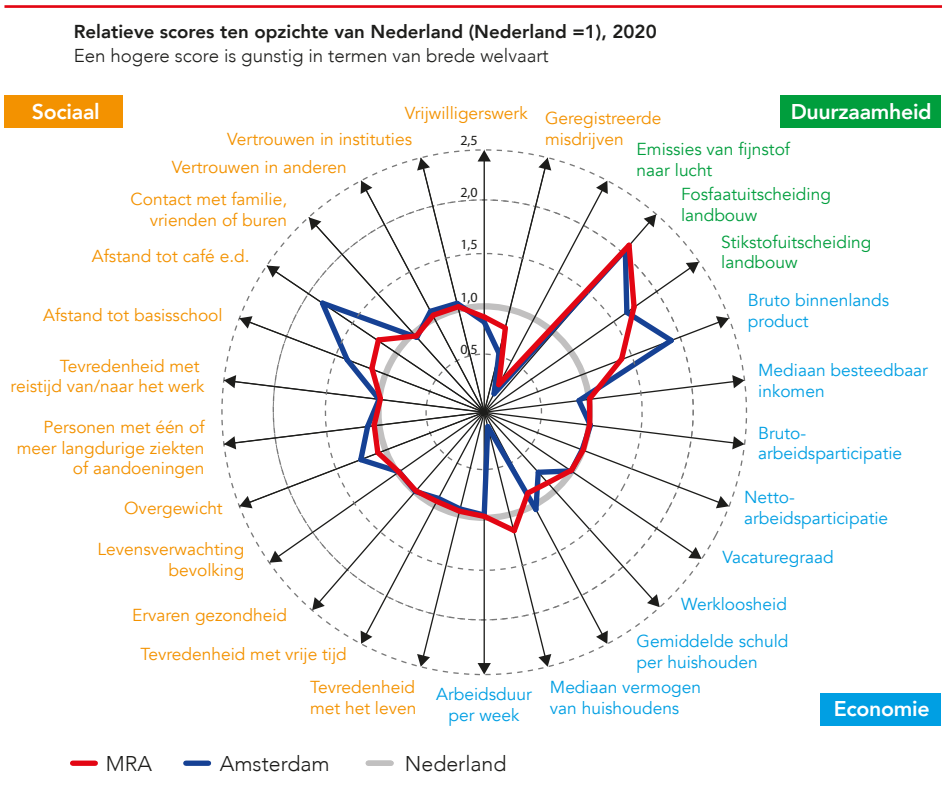


## 5.3 Amsterdam

### Brede welvaart in Amsterdam

Amsterdam levert een grote bijdrage aan het brp van de MRA, maar niet iedere inwoner profiteert hier in gelijke mate van. Zowel het mediane besteedbaar inkomen als het mediane vermogen van huishoudens ligt lager dan gemiddeld in de MRA en elders in Nederland. De economische activiteiten in Amsterdam gaan gepaard met veel hogere fijnstofemissies dan gemiddeld in Nederland. Amsterdammers hebben een hoog niveau van voorzieningen in hun nabijheid. Figuur 1 vat de positie van Amsterdam op verschillende brede welvaartsindicatoren samen in vergelijking met de MRA als geheel en Nederland.

Figuur 1 Brede welvaart in Amsterdam



Bron: CBS (bewerking Vrije Universiteit Amsterdam)

## De economie van Amsterdam

Met een aandeel van ruim 52 procent in het brp en bijna 45 procent in de totale werkgelegenheid is Amsterdam het economisch zwaartepunt van de MRA. De economische omvang van Amsterdam is daarmee een stuk groter dan het aandeel in het totaal aantal inwoners van de MRA. Tabel 1 toont dat de bevolkingsgroei van Amsterdam in 2020 en 2021 wat vertraagde naar 0,6 procent. Niettemin hield de bevolkingsgroei in Amsterdam daarmee ongeveer gelijke tred met het gemiddelde tempo van de bevolkingsontwikkeling in de MRA. In 2022 nam het inwoneraantal weer sneller toe, waarbij een rol speelt dat de internationale migratie na corona weer op gang kwam.

Figuur 2 laat zien dat de Amsterdamse economie na een heftige schok als gevolg van de coronamaatregelen in 2021 weer krachtig opveerde.

**Tabel 1 Kerngegevens Amsterdam**

		2021		2017	2018	2019	2020	2021	2022
		aandeel in MRA in %		jaarlijkse groei in %					
Bruto regionaal product	mld euro	90,2	52,5	4,8	5,9	5,4	-6,4	6,3	8,0
Arbeidsvolume (fte's)	x 1.000	619,3	46,3	2,7	3,1	4,1	-0,3	2,2	-
Werkzame personen	x 1.000	721	44,7	2,3	4,0	3,5	-0,6	1,8	-
Bevolking	x 1.000	878	34,2	1,2	1,1	1,1	0,6	0,6	1,6
Potentiële beroepsbevolking	x 1.000	699	35,8	1,4	1,2	0,9	0,9	1,9	2,1
Beroepsbevolking	x 1.000	515	35,6	-0,2	1,2	1,8	1,0	0,8	6,0
Werkzame beroepsbevolking	x 1.000	481	35,0	0,9	2,2	2,4	0,0	0,4	8,1
Beroepsbevolking naar opleiding	Regio	MRA							
Hoogopgeleid	in %	60,2	46,9						
Middelbaar opgeleid	in %	25,0	35,0						
Laagopgeleid	in %	14,8	18,1						
				aandeel in %					
Bruto-participatiegraad	in %	73,7	74,1	73,7	73,7	74,4	74,5	73,7	76,5
Werkloosheid	in %	6,6	4,9	6,7	6,0	5,3	6,5	6,6	4,8

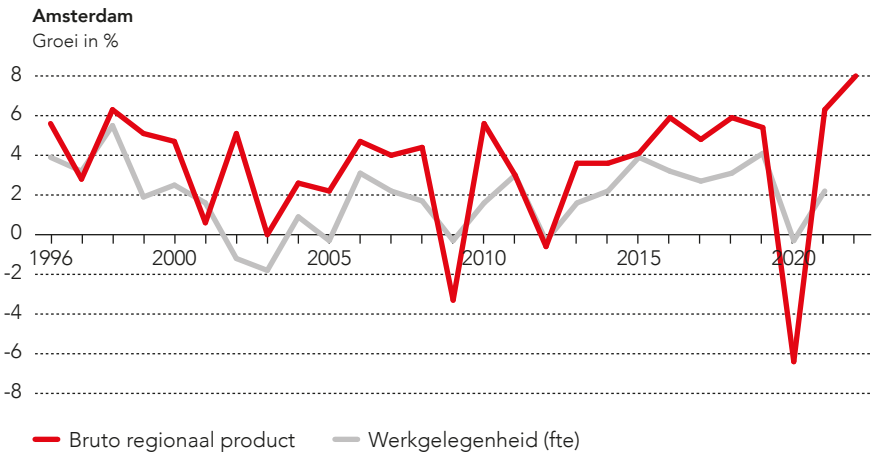
Bron: CBS (bewerking TNO/SEO Economisch Onderzoek)

Voorlopige groeicijfers van het CBS over 2022 wijzen uit dat ook in 2022 deze groei aanhield en sterker was dan in 2021. Met het herstel is ook de werkgelegenheid in Amsterdam in 2021 weer gegroeid met 2,2 procent; net iets boven het gemiddelde van de MRA (2,0 procent). Niet iedere inwoner van Amsterdam die zich aanbood op de arbeidsmarkt heeft kunnen profiteren van die toegenomen arbeidsvraag. In 2021 liep de werkloosheid in Amsterdam nog iets op waarna deze in 2022 daalde naar 4,8 procent van de beroepsbevolking. Kenmerkend voor Amsterdam is dat de werkloosheid hoger ligt dan elders in de MRA en de rest van Nederland. Amsterdam heeft al jaren een groep laagopgeleiden binnen de beroepsbevolking die moeilijk aan het werk komt (zie ook hoofdstuk 2).

### Economische ontwikkeling per sector

De Amsterdamse economie kenmerkt zich met veel bedrijvigheid in Financiële diensten, Specialistische zakelijke diensten en ICT-diensten, zo is te zien in figuur 3. Deze drie inhoudelijk verweven sectoren waren in 2021 tezamen goed voor net iets minder dan de helft van het brp van

**Figuur 2 De Amsterdamse economie veerde op na coronajaar 2020**

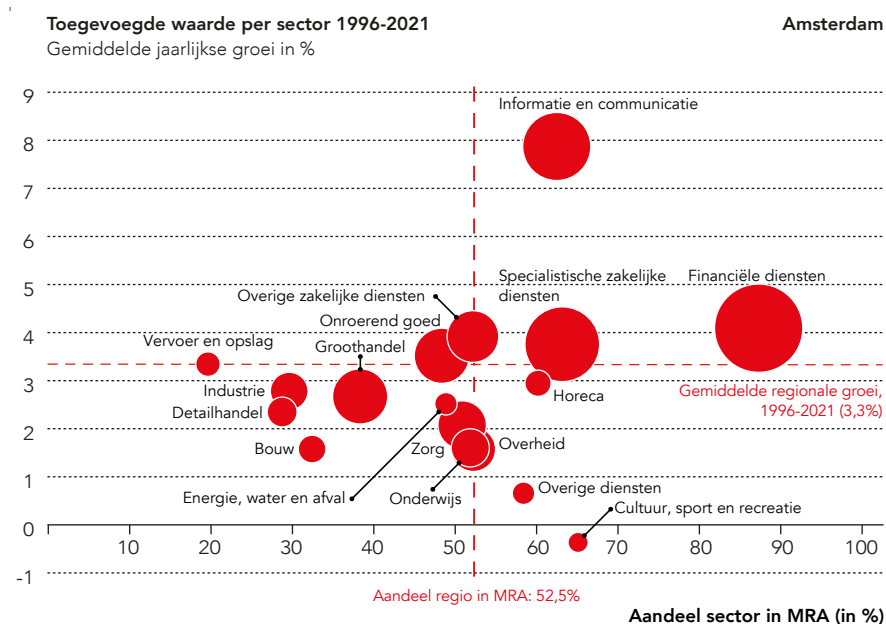


Bron: CBS (bewerking TNO)

Amsterdam. Ook kenden deze sectoren een groei van toegevoegde waarde boven het gemiddelde groeitempo van 3,3 procent per jaar in de gehele analyseperiode 1996-2021. Het groeitempo van Amsterdam lag daarbij bovendien al hoger dan het MRA-gemiddelde van 2,4 procent per jaar. Na de kredietcrisis die in 2008 uitbrak zijn financiële diensten zich vanuit overige delen van de MRA en Nederland meer en meer in de directe nabijheid van Amsterdam gaan concentreren. Als gevolg daarvan is Amsterdam een van de weinige deelregio's binnen de MRA waar de groei van de toegevoegde waarde van deze sector op peil is gebleven.

In de werkgelegenheidsontwikkeling tussen 1995 en 2021 (figuur 4) is een duidelijk patroon te zien waarin een divers scala aan diensten-

**Figuur 3 Sterkste groei Amsterdam in grootste dienstensectoren**



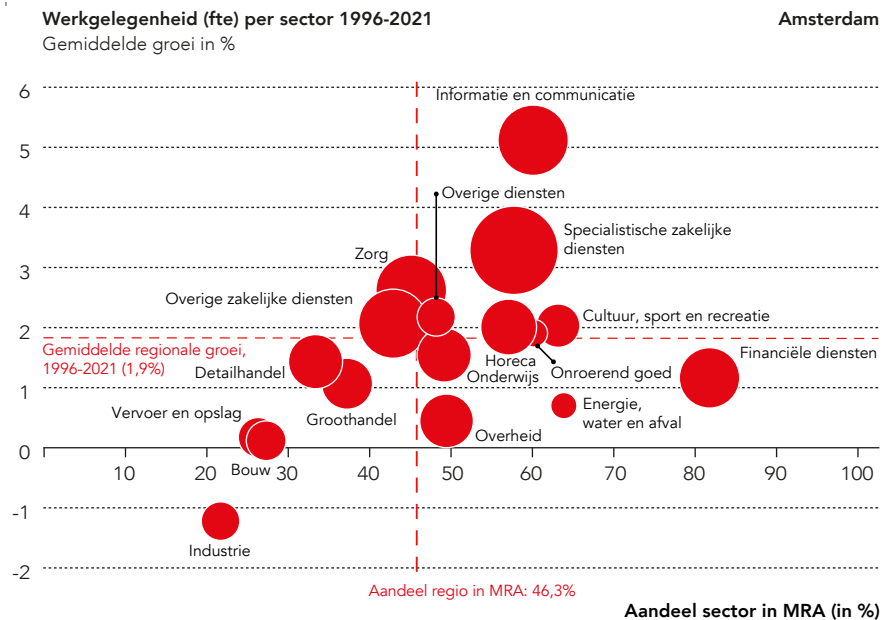
\* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.

Bron: CBS (bewerking TNO)

sectoren opkomt en de Industrie aan belang als werkgever inboet. Tegelijk is ook zichtbaar dat de werkgelegenheidsontwikkeling in Financiële diensten achterblijft bij die in andere dienstensectoren. Juist de sectoren Industrie en Financiële dienstverlening hebben, mede dankzij de opkomst van ICT, flinke arbeidsproductiviteitswinst kunnen boeken. De grootste werkgelegenheidsontwikkeling is te zien in sectoren die in mindere mate kunnen automatiseren of digitaliseren. Daarmee zijn Specialistische zakelijke diensten, Zorg, Overige zakelijke diensten, Horeca en Cultuur, sport en recreatie van belang voor zowel de omvang en ontwikkeling van de werkgelegenheid in Amsterdam.

### Forensen (woon-werkverkeer)

**Figuur 4 Werkgelegenheidsgroei Financiële diensten blijft achter bij grote dienstensectoren**



\* De bolgrootte (omvang 2021) geeft uitsluitend de verhouding binnen de eigen regio weer. De omvang van de sectoren is zodoende niet vergelijkbaar met die van andere deelregio's.  
Bron: CBS (bewerking TNO)

Amsterdam biedt werkgelegenheid voor veel inwoners van de MRA en daarbuiten. Per saldo is Amsterdam netto-ontvanger van pendelaars: de inkomende stroom is 196 duizend personen groter dan de uitgaande stroom. In 2020 waren er in Amsterdam zo'n 675 duizend mensen werkzaam, waarvan 364 duizend forensen. Een groot deel hiervan (164 duizend personen) woont buiten de MRA. Vanuit iedere deelregio van de MRA ontvangt Amsterdam daarnaast pendelaars, waarbij de stromen vanuit Amstelland-Meerlanden (59 duizend personen) en Zaanstreek-Waterland (52 duizend personen) het grootst zijn. De werkzame beroepsbevolking van Amsterdam telde in 2020 op tot ongeveer 479 duizend personen. Ongeveer twee derde hiervan werkt in de eigen woonplaats; 168 duizend werkzame inwoners van Amsterdam hebben een baan elders in Nederland (74 duizend) of elders in de MRA. Binnen de MRA is Amstelland-Meerlanden de werklocatie voor veel Amsterdammers (56 duizend personen). Respectievelijk 12 en 13 duizend inwoners van Amsterdam werken in Zaanstreek-Waterland en Gooi en Vechtstreek.

Een kaartje met een grafische weergave van de pendelstromen van en naar Amsterdam is te vinden in hoofdstuk 4 (figuur 4.13).

